

EUROOPA KOMISJON

Brüssel, 26.9.2012
COM(2012) 550 final

2012/0262 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS,

**millega lubatakse liikmesriikidel, kes on 21. mail 1963. aastal sõlmitud
tuumakahjustustega seotud tsiviilvastutuse Viini konventsiooni osalised, kõnealust
konventsiooni muutev protokoll Euroopa Liidu huvides ratifitseerida või sellega
ühineda**

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

1.1. Ettepaneku eesmärk

Praegu reguleeritakse rahvusvahelist tuumavastutust peamiselt kahe vahendiga: Viini konventsioon, mida on muudetud 1997. aasta protokolliga, ja tuumaenergia valdkonnas tsiviilvastutust käsitlev Pariisi konventsioon, mida on muudetud mitme protokolliga ja täiendatud 31. jaanuari 1963. aasta Brüsseli konventsiooniga. Mõlemal konventsioonil on sisuliselt samalaadsed põhimõtted. Siiski on mõned ELi liikmesriigid üksnes Pariisi konventsiooni ja mõned üksnes Viini konventsiooni osalised.

1997. aasta protokolli artiklid 12–14 sisaldavad sätteid kohtualluvuse ning Viini konventsiooni kohaldamisega seotud kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta. Need eeskirjad mõjutavad Euroopa Liidu õiguse, eelkõige nõukogu 22. detsembri 2000. aasta määruse (EÜ) nr 44/2001 (kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades) sätteid. Seega kuuluvad need 1997. aasta protokolli sätted liidu ainupädevusse. Sellest tulenevalt ei saa liikmesriigid saada nende sätete osas 1997. aasta protokolli osalisteks. Samalaadses olukorras, mis on seotud 12. veebruari 2004. aasta protokolliga, millega muudetakse Pariisi konventsiooni, võeti vastu nõukogu otsused, et anda asjaomastele liikmesriikidele õigus protokoll liidu huvides alla kirjutada ja ratifitseerida või sellega ühineda. Samalaadset lahendust soovitatakse ka käesoleval juhul.

Komisjon teeb ettepaneku, et nõukogu annab liikmesriikidele, kes on 21. mail 1963. aastal sõlmitud tuumakahjustustega seotud tsiviilvastutuse Viini konventsiooni osalised, s.t Bulgaariale, Eestile, Leedule, Poolale (*ex post*), Slovakkiale, Tšehhi Vabariigile ja Ungarile, õiguse ratifitseerida või sõlmida Euroopa Liidu huvides protokoll,¹ millega muudetakse konventsiooni, mis võeti vastu 12. septembril 1997 Rahvusvahelise Aatomienergiaagentuuri egiidi all.

Kuigi oleks eelistatav kohaldada Euroopa Liidus tuumavastutuse suhtes ühtset süsteemi, on paindlikkus siiski võimalik, võttes arvesse asjaolu, et Viini konventsiooni ja Pariisi konventsiooniga loodud süsteemid on üksteisega vastavuses.

1.2. Protokoll, millega muudetakse 1963. aastal sõlmitud tuumakahjustustega seotud tsiviilvastutuse Viini konventsiooni

Viini konventsioon võeti vastu selleks, et anda tuumaavariide põhjustatud kahjustuste ohvritele piisavat ja õiglast hüvitist. Sellega loodi tuumaenergia valdkonnas tsiviilvastutuse erisüsteem, mille aluseks on järgmised põhimõtted: a) nn absoluutne vastutus, s.t mittesüüline vastutus; b) tuumarajatise käitaja ainuvastutus; c) vastutuse määra piiramine kindla summaga ja/või vastutuse määra piiramine kindlustuskatte või muu finantstagatisega antava vastutuskindlustuse katte suurusega; d) vastutuse ajaline piirang.

1997. aasta protokoll

Viini konventsiooni muudeti 1997. aasta protokolliga (mis jõustus 4. oktoobril 2003), et täiustada tuumakahjustuste hüvitamise süsteemi.

¹ EÜT L 12, 16.1.2001, lk 1.

Muu hulgas sisaldab 1997. aasta protokoll uut tuumakahjustuse määratlust (mis hõlmab nüüd ka keskkonnakahju mõistet ja ennetusmeetmeid) ning sellega laiendatakse Viini konventsiooni geograafilist kohaldamisala, pikendatakse ajavahemikku, mille jooksul võib esitada surma põhjustamise või isikukahju tekitamisega seotud nõude, ja suurendatakse märkimisväärselt hüvitise miinimummääri. Samuti sisaldab protokoll uusi kohtualluvust käsitlevaid sätteid, millel on mõju juhul, kui tuumaõnnetus toimub tuumamaterjali vedamisel Viini konventsiooni osalisriigi territooriumil asuvasse rajatisse või seal asuvast rajatisest.

1997. aasta protokoll artikli 19 lõike 1 kohaselt on riigile, kes on protokolliga osaline, kuid mitte 1963. aasta Viini konventsiooni osaline, protokolliga muudetud konventsiooni sätteid siduvad teiste riikide suhtes, kes on protokolliga osalised, ja kui kõnealune riik ei ole ratifitseerimis-, heakskiitmis- või ühinemiskirja hoiuleandmisel väljendanud muud kavatsust, on talle siduv ka 1963. aasta Viini konventsioon riikide suhtes, kes on ainult selle konventsiooni osalised.

1988. aasta ühisprotokoll

21. septembril 1988 võeti Pariisi ja Viini konventsiooni seost käsitleval konverentsil vastu ühisprotokoll Viini ja Pariisi konventsiooni kohaldamise kohta (edaspidi „1988. aasta ühisprotokoll”), sest Pariisi, Brüsseli ja Viini konventsioonil on ühised põhimõtted. Ühisprotokoll peamine eesmärk oli koordineerida kõnealuste konventsioonide kohaldamist.

1988. aasta ühisprotokolliga ühendatakse kaks konventsiooni kahel peamisel viisil.

Esiteks nähakse ette Pariisi ja Viini süsteemi kohase käitaja vastutuse vastastikune laiendamine (II artikkel). Seega, kui toimub tuumaõnnetus, mille eest käitaja vastutab nii Viini konventsiooni kui ka ühisprotokoll alusel, on käitaja kooskõlas Viini konventsiooniga vastutav tuumakahjustuste eest, mis on tekkinud mitte ainult konventsiooniosaliste territooriumil, vaid ka nende riikide territooriumil, kes on nii Pariisi konventsiooni kui ka ühisprotokolliga osalised. Kui aga toimub õnnetus, mille eest käitaja on vastutav nii Pariisi konventsiooni kui ka ühisprotokoll alusel, kohaldatakse vastastikkuse põhimõtet.

Teiseks soovitakse 1988. aasta ühisprotokolliga ära hoida konflikte, mis muidu võiksid tuleneda kahe konventsiooni samaaegsest kohaldamisest, eelkõige vedudega seotud juhtumite puhul (III artikkel).

1988. aasta ühisprotokollile kirjutasid alla viis liikmesriiki ja see jõustus pärast ratifitseerimist, ühinemist või heakskiitmist veel 17 riigis.

2. HUVITATUD ISIKUTEGA KONSULTEERIMISE TULEMUSED JA MÕJU HINDAMINE

Viini konventsiooni muudatused sisaldavad aspekte, millest saavad kasu tuumaavarii võimalikud ohvrid, s.t vastutuse määra suurendamine ja tuumakahjustuse määratluse laiendamine. Seepärast tõdetakse kooskõlas 2009. aastal avaldatud uuringu ja 2010. aasta juunis peetud tuumavastutuse seminari järeldustega² ning pärast konsulteerimist sidusrühmadega, et mis tahes tuumavastutuse valdkonna algatus ei või takistada liikmesriikide ühinemist mis tahes rahvusvahelise konventsiooniga, millega parandatakse Euroopa Liidus võimalike ohvrite olukorda. 1997. aasta protokollis osalemine aitab seepärast kaasa ohvritele hüvitise andmise parandamisele kogu Euroopa Liidus.

² http://ec.europa.eu/energy/nuclear/safety/safety_en.htm

3. ETTEPANEKU ÕIGUSLIK KÜLG

3.1. Asjaomased liikmesriigid

Järgmised üheksa Euroopa Liidu liikmesriiki on Viini konventsiooni ratifitseerinud või sellega ühinenud: Bulgaaria, Eesti, Leedu, Läti, Poola, Rumeenia, Slovakkia, Tšehhi Vabariik ja Ungari. Ühendkuningriik ja Hispaania on konventsioonile alla kirjutanud, kuid ei ole seda ratifitseerinud (nad on Pariisi konventsiooni osalised). Sloveenias konventsiooni enam ei kohaldata.

1997. aasta protokollile on alla kirjutanud Itaalia, Leedu, Tšehhi Vabariik ja Ungari (viimane on ka Pariisi konventsiooni osaline). Protokolli on ratifitseerinud ka Läti ja Rumeenia (enne ühinemist ELiga) ja Poola (pärast ühinemist ELiga).

Seepärast tuleks nõukogu otsus adresseerida liikmesriikidele, kes on Viini konventsiooni osalised, s.t Bulgaaria, Eesti, Leedu, Poola (ex post), Slovakkia, Tšehhi Vabariik ja Ungari. Võttes arvesse, et Hispaania, Itaalia ja Ühendkuningriik, kes on alla kirjutanud Viini konventsioonile, on Pariisi konventsiooni (millega luuakse samalaadne tuumavastutuse süsteem) osalised, ei tohiks nõukogu otsus neid riike hõlmata.

3.2. Nõukogu määrus (EÜ) nr 44/2001

Nõukogu 22. detsembri 2000. aasta määrusega (EÜ) nr 44/2001 on nähtud ette eeskirjad kohtualluvuse ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades³. Määrus on siduv kõigile liikmesriikidele (Taani suhtes kehtib erikord).

Nõukogu määruses (EÜ) nr 44/2001 ettenähtud kohtualluvuse eeskirju kohaldatakse, kui kostja alaline elukoht on ühes liikmesriikidest, mille suhtes määrus on siduv. Kostja, kelle alaline elukoht ei ole mõnes liikmesriigis, võib kaevata mis tahes liikmesriigi kohtusse kooskõlas kõnealuse riigi kohtualluvust reguleerivate eeskirjadega, kui artiklist 22 (ainupädevus) või 23 (kohtu valiku klauslid) ei tulene teisiti.

Kohtualluvuse kindlaksmääramise aluseks on eeskätt kostja alaline elukoht. Lisaks võib lepinguvälise kahjuga seotud juhtumite korral kaevata isiku, kelle alaline elukoht on liikmesriigis, kohtusse selles liikmesriigis, kus kahjustav sündmus toimus või võib toimuda. Koht, kus kahjustav sündmus toimus, tähendab Euroopa Kohtu kohtupraktika kohaselt kohta, kus toimus kahjustava sündmuse põhjustanud tegevus või kus tekkis kahjustus. Kindlustusajade puhul võib kindlustusandja, kelle alaline elukoht on liikmesriigis, esitada hagi: a) selle liikmesriigi kohtusse, kus on kindlustusandja alaline elukoht, või b) kui tegemist on kindlustusvõtja, kindlustatu või soodustatud isiku esitatud hagiga, selle liikmesriigi kohtusse, kus on hageja alaline elukoht, või c) kui tegemist on kaaskindlustusandjaga, selle liikmesriigi kohtusse, kus on algatatud menetlus peakindlustusandja vastu. Vastutuskindlustuse puhul võib kindlustusandja lisaks kaevata ka selle paiga kohtusse, kus kahjustav sündmus toimus, ja kui asjaomase kohtu kohaldatavad õigusnormid seda võimaldavad, võib ta kaasata menetlusse, mille kahju kannatanud pool on algatanud kindlustatu vastu.

Nõukogu määruses (EÜ) nr 44/2001 on sätestatud, et ühes liikmesriigis tehtud kohtuotsust tuleb tunnustada ja täita teistes liikmesriikides ilma ühegi erimenetluse järgimist nõudmata. Siiski on lubatud teatav piiratud arv tunnustamata jätmise põhjusi, et võtta arvesse avaliku korraga seotud kaalutlusi, kaitse õiguste järgimist ja teatavaid vastuolulisi kohtuotsuseid.

³ EÜT L 12, 16.1.2001, lk 1.

3.3. Liidu pädevus 1997. aasta protokollis suhtes

Tuumaenergia valdkonnas tsiviilvastutust reguleerivaid liidu õigusakte ei ole. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. juuli 2007. aasta määruse (EÜ) nr 864/2007 (lepinguväliste võlasuhete suhtes kohaldatava õiguse kohta („Rooma II”)) reguleerimisalast on tuumavastutus välja jäetud.

1997. aasta protokoll sisaldab siiski sätteid, mis mõjutavad nõukogu määrust (EÜ) nr 44/2001. Määruse kohaselt kasutatakse mitmesuguseid kohtualluvuse kindlaksmääramise aluseid, seevastu 1997. aasta protokolliga muudetud Viini konventsiooni XI artiklis on üldreeglina ette nähtud selle osalisriigi kohtute ainupädevus, kelle territooriumil tuumaõnnetus toimus.

Eelkõige määratakse Viini konventsiooni XI artikliga ainupädevus õnnetuse põhjustatud kahjustuse hüvitamise nõuete puhul selle osalisriigi kohtutele, kelle territooriumil tuumaõnnetus toimus. Kui õnnetus toimus väljaspool osalisriikide territooriumi või kui õnnetuse toimumise kohta ei ole võimalik kindlalt kindlaks määrata, on asjaomased kohtud vastutava käitaja asukohariigi kohtud.

1997. aasta protokolliga on ette nähtud ka rannikuriigist osalisriigi kohtute ainupädevus tuumaõnnetuste puhul, mis toimuvad selle majandusvööndis. Selline pädevus antakse tingimusel, et konventsiooni hoiulevõtjat on vööndist teavitatud enne tuumaõnnetuse toimumist.

Seoses tunnustamist ja täitmist reguleerivate eeskirjadega kohaldatakse vastavalt 1997. aasta protokolliga muudetud Viini konventsiooni XII artiklile pädeva kohtu otsuste suhtes, mis ei kuulu enam tavapärasele läbivaatamisele, erisätteid, mis käsitlevad kohtuotsuste tunnustamist ja täitmist. XII artikliga on teatavate eranditega⁴ ette nähtud, et kohtuotsust tuleb tunnustada kõikide osalisriikide territooriumil ja täita nii, nagu see oleks riikliku kohtu kohtuotsus. Kohtuasja uus sisuline läbivaatamine ei ole kunagi lubatud.

Euroopa Liidu ainupädevusse kuuluvad 1997. aasta protokollis sisalduvad pädevust ning kohtuotsuste tunnustamist ja täitmist käsitlevad sätted, sest need mõjutavad nõukogu määruse (EÜ) nr 44/2001 asjaomaseid eeskirju, nagu see on kindlaks määratud Euroopa Liidu Kohtu presedendiõigusega⁵. Seepärast ei ole liikmesriikidel enam õigust kas omavahel nendest eeskirjadest kõrvale kalduda või leppida muude riikidega kokku kohustustes, mis neid eeskirju mõjutavad.

3.4. Liikmesriikide volitamine

Viini konventsioonis ja 1997. aasta protokollis puudub piirkondlike majandusorganisatsioonide klausel, mis võimaldab Euroopa Liidul saada protokollis osaliseks. Sellest tulenevalt ei saa Euroopa Liit 1997. aasta protokolliga ühineda.

1997. aasta protokoll, mis parandab ohvrite kaitset tuumaõnnetuste korral, on Euroopa Liidu ja liikmesriikide seisukohast eriti oluline. Seepärast on erandkorras põhjendatud, et liit kasutab oma volitusi nende liikmesriikide kaudu, kes on Viini konventsiooni osalised.

⁴ Tunnustamisest võib keelduda üksnes juhul, kui: a) kohtuotsus saavutati pettuse teel, b) osapoolle, kelle suhtes kohtuotsus tehti, ei antud õiglast võimalust oma väiteid kaitsta, või c) kui kohtuotsus on vastuolus selle osalisriigi avaliku korraga, mille territooriumil kohtuotsuse tunnustamist taotletakse, või kui see ei vasta õigusemõistmise põhinormidele.

⁵ Kohtuasi 22/70 („EART”), EKL [1971], lk 263.

Kui aga kõrvale jätta liikmesriigid, kes on juba muudetud Pariisi konventsiooni osalised, ei ole viis Euroopa Liidu liikmesriiki, nimelt Austria, Iirimaa, Küpros, Luksemburg ja Malta ei muudetud Pariisi konventsiooni ega ka 1963. aasta Viini konventsiooni osalised. Sellest tulenevalt peetakse objektiivselt põhjendatuks lubada erandkorras nendel viiel liikmesriigil mitte saada 1997. aasta protokollis osaliseks ja jätkata seepärast Viini konventsiooni ja 1997. aasta protokolliga reguleeritavas valdkonnas nõukogu määruse (EÜ) nr 44/2001 eeskirjade kohaldamist. Selline erinevus kohtualluvust käsitlevate eeskirjade kohaldamises Euroopa Liidus on põhjendatud, arvestades, et:

– 1997. aasta protokolliga muudetakse konventsiooni, mille osalised nimetatud viis liikmesriiki ei ole;

– nõukogu määrus (EÜ) nr 44/2001 ei mõjuta konventsioone, mille osalised liikmesriigid on.

Sellest tulenevalt peaksid üksnes liikmesriigid, kes on praegu Viini konventsiooni osalised, 1997. aasta protokollis Euroopa Liidu huvides ratifitseerima või sellega ühinema. Poola ratifitseeris 1997. aasta protokollis pärast ELiga ühinemist. Seepärast tuleks käesolev otsus adresseerida Poolale *ex post*. Läti ja Rumeenia kirjutasid 1997. aasta protokollile alla ja ratifitseerisid selle juba enne Euroopa Liiduga ühinemist.

Sellest tulenevalt soovib komisjon, et Euroopa Parlament ja nõukogu võtaksid vastu otsuse, millega volitatakse liikmesriike, kes on Viini konventsiooni osalised, 1997. aasta protokollis Euroopa Liidu huvides ratifitseerima või sellega ühinema.

3.5. Kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise eeskirju käsitlev reservatsioon

Seoses 1997. aasta protokollis artikliga 14 muudetud XII artiklis sätestatud kohtuotsuste tunnustamist ja täitmist reguleerivate eeskirjadega tuleb tagada, et jätkuvalt kohaldatakse asjaomaseid eeskirju, mis on ette nähtud määrusega (EÜ) nr 44/2001, mida on laiendatud Taani suhtes Euroopa Ühenduse ja Taani Kuningriigi vahelise kohtualluvust ja kohtuotsuste täitmist tsiviil- ja kaubandusasjades käsitleva lepinguga,⁶ või 30. oktoobri 2007. aasta tsiviil- ja kaubandusasjade kohtualluvuse ning neid käsitlevate kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise Lugano konventsiooniga⁷. Viini konventsiooni XII artikli kohaldamise piiramine sellisel viisil tagaks liidu õigusala ühtsuse ja kohtuotsuste vaba liikumise ELis, ilma et see ohustaks protokolliga muudetud konventsiooni tõhusat rakendamist ega mõjutaks olulisel määral konventsiooniosalisi, kes ei ole ELi liikmesriigid.

1997. aasta protokollis ei mainita lubatud reservatsioonide küsimust. 1969. aasta rahvusvaheliste lepingute õiguse Viini konventsiooni artikli 19 kohaselt on reservatsioon lubatud, kui see on kooskõlas konventsiooni eesmärgiga, nagu käesoleval juhul.

Sellest tulenevalt, kui liikmesriigid ühinevad 1997. aasta protokolliga, peavad nad tagama, et kohaldatakse asjaomaseid ELi eeskirju, mis käsitlevad nende kohtuotsuste tunnustamist ja täitmist, mille on teinud mõne teise liikmesriigi (sealhulgas Taani) või mõne teise Lugano konventsiooniga seotud riigi kohus.

⁶ ELT L 299, 16.11.2005, lk 62.

⁷ ELT L 339, 12.12.2007, lk 3.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS,

millega lubatakse liikmesriikidel, kes on 21. mail 1963. aastal sõlmitud tuumakahjustustega seotud tsiviilvastutuse Viini konventsiooni osalised, kõnealust konventsiooni muutev protokoll Euroopa Liidu huvides ratifitseerida või sellega ühineda

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 81 lõiget 2 koostoimes artikli 218 lõike 6 punktiga a,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi nõusolekut

ning arvestades järgmist:

- (1) 12. septembri 1997. aasta protokoll, millega muudetakse 21. mail 1963. aastal sõlmitud tuumakahjustustega seotud tsiviilvastutuse Viini konventsiooni (edaspidi „Viini konventsioon”), üle peeti läbirääkimisi eesmärgiga parandada hüvitise andmist tuumaõnnetuste põhjustatud kahjustuste ohvritele.
- (2) Euroopa Liidu ainupädevusse kuuluvad Viini konventsiooni konsolideeritud XI ja XII artikkel, niivõrd kui kõnealused sätted mõjutavad nõukogu 22. detsembri 2000. aasta määrusega (EÜ) nr 44/2001 (kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades)⁸ ettenähtud eeskirju. Liikmesriigid säilitavad oma pädevuse 1997. aasta protokollis käsitletud valdkondades, mis ei mõjuta Euroopa Liidu õigust. Arvestades 1997. aasta protokollis reguleerimiseset ja eesmärki, ei saa protokoll Euroopa Liidu pädevusse jäävate sätete heakskiitmist lahutada sätetest, mis jäävad liikmesriikide pädevusse.
- (3) 1997. aasta protokoll on Euroopa Liidu ja liikmesriikide seisukohast eriti oluline, sest sellega parandatakse tuumaõnnetuste põhjustatud kahjustuste hüvitamist.
- (4) Viini konventsioon ja selle 1997. aasta protokoll ei ole osalemiseks avatud piirkondlikele organisatsioonidele. Sellest tulenevalt ei saa Euroopa Liit protokollile alla kirjutada ega seda ratifitseerida. Nendel asjaoludel on erandkorras põhjendatud see, et Euroopa Liidu huvides ratifitseerivad või sõlmivad 1997. aasta protokoll liikmesriigid.

⁸ EÜT L 12, 16.1.2001, lk 1.

- (5) Siiski ei ole viis Euroopa Liidu liikmesriiki, nimelt Austria, Iirimaa, Küpros, Luksemburg ja Malta Viini konventsiooni osalised. Arvestades, et 1997. aasta protokolliga muudetakse Viini konventsiooni ja et nõukogu määrusega (EÜ) nr 44/2001 lubatakse selle konventsiooniga seotud liikmesriikidel jätkata selles sisalduvate kohtualluvust käsitlevate eeskirjade kohaldamist, on objektiivselt põhjendatud, et käesolev otsus tuleks adresseerida üksnes nendele liikmesriikidele, kes on Viini konventsiooni osalised, ja lubada nimetatud viiel liikmesriigil erandkorras mitte saada 1997. aasta protokolliga osaliseks.
- (6) Seepärast peaksid liikmesriigid, kes on Viini konventsiooni osalised, 1997. aasta protokolliga käesolevas otsuses sätestatud tingimustel Euroopa Liidu huvides ratifitseerima või sõlmima. Käesolev otsus on adresseeritud Poolale *ex post*, sest Poola ratifitseeris protokolliga 2010. aastal.
- (7) Sellest tulenevalt kohaldatakse 1997. aasta protokolliga sätteid üksnes need Euroopa Liidu liikmesriigid, kes on praegu Viini konventsiooni osalised.
- (8) Liikmesriigid peaksid mõistliku aja jooksul lõpule viima menetluse 1997. aasta protokolliga Euroopa Liidu huvides ratifitseerimiseks või sellega ühinemiseks. Liikmesriigid peaksid omavahel vahetama teavet oma ratifitseerimis- või ühinemismenetluse seisuga, et valmistada ette 1997. aasta protokolliga ratifitseerimis- või ühinemiskirjade hoiuleandmist.
- (9) Viini konventsiooni XII artiklis (mida on muudetud 1997. aasta protokolliga artikliga 14) sätestatud kohtuotsuste tunnustamist ja täitmist reguleerivad eeskirjad ei tohiks olla ülimuslikud asjaomaste eeskirjade suhtes, mis on ette nähtud määrusega (EÜ) nr 44/2001, mida on laiendatud Taani suhtes Euroopa Ühenduse ja Taani Kuningriigi vahelise kohtualluvust ja kohtuotsuste täitmist tsiviil- ja kaubandusajades käsitleva lepinguga, või 30. oktoobri 2007. aasta tsiviil- ja kaubandusajades kohtualluvuse ning neid käsitlevate kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise Lugano konventsiooniga. Seepärast peavad liikmesriigid 1997. aasta protokolliga ratifitseerides või sellega ühinedes tegema avalduse, et tagada asjaomaste ELi eeskirjade pidev kohaldamine.
- (10) Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud Taani seisukohta käsitleva protokolliga artiklite 1 ja 2 kohaselt ei osale Taani käesoleva otsuse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

1. Liikmesriigid, kes on praegu 21. mail 1963. aastal sõlmitud tuumakahjustustega seotud tsiviilvastutuse Viini konventsiooni osalised, ratifitseerivad Euroopa Liidu huvides konventsiooni või ühinevad sellega, ilma et see piiraks Euroopa Liidu pädevust.
2. 1997. aasta protokolliga tekst on lisatud käesolevale otsusele.
3. Käesolevas otsuses käsitatakse liikmesriikidena kõiki liikmesriike, kes on praegu Viini konventsiooni osalised.

Artikkel 2

1. Liikmesriigid võtavad vajalikke meetmeid, et esitada 1997. aasta protokolliga ratifitseerimise või sellega ühinemise kirjad Rahvusvahelise Aatomienergiaagentuuri peadirektorile mõistliku aja jooksul ja võimaluse korral enne 31. detsembrit 2014.
2. Liikmesriigid teatavad nõukogule ja komisjonile enne [...] oma ratifitseerimis- või ühinemismenetluse lõpuleviimise kavandatava kuupäeva.
3. Liikmesriigid püüavad vahetada omavahel teavet oma ratifitseerimismenetluse seisukoha kohta.

Artikkel 3

1997. aasta protokolliga ratifitseerimisel või sellega ühinemisel teevad liikmesriigid järgmise avalduse:

„1997. aasta protokolliga reguleeritud küsimustes tehtud kohtuotsuseid, mille on teinud mõne protokolliga osalisest ELi liikmesriigi kohus, tunnustatakse ja täidetakse teistes ELi liikmesriikides, kes on protokolliga osalised, kooskõlas Euroopa Liidu kõnealust valdkonda reguleerivate asjaomaste eeskirjadega.

1997. aasta protokolliga reguleeritud küsimustes tehtud kohtuotsuseid, mille on teinud Taani Kuningriigi kohus, tunnustatakse ja täidetakse teistes ELi liikmesriikides, kes on protokolliga osalised, kooskõlas Euroopa Ühenduse ja Taani Kuningriigi vahelise kohtualluvust ning kohtuotsuste tunnustamist ja täitmist tsiviil- ja kaubandusajades käsitleva lepinguga.

Ateena protokolliga reguleeritud küsimustes tehtud kohtuotsuseid, mille on teinud mõne teise 30. oktoobri 2007. aasta tsiviil- ja kaubandusajade kohtualluvuse ning neid käsitlevate kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise Lugano konventsiooniga seotud riigi kohus, tunnustatakse ja täidetakse teistes ELi liikmesriikides, kes on protokolliga osalised, kooskõlas kõnealuse konventsiooniga.”

Artikkel 4

Käesolev otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 5

Käesolev otsus on adresseeritud liikmesriikidele kooskõlas aluslepingutega.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*

LISA

Protokoll, millega muudetakse 1963. aastal sõlmitud tuumakahjustustega seotud tsiviilvastutuse Viini konventsiooni

KÄESOLEVA PROTOKOLLI OSALISRIIGID,

ARVESTADES, et on soovitatav muuta 21. mail 1963. aastal sõlmitud tuumakahjustustega seotud tsiviilvastutuse Viini konventsiooni, et laiendada selle reguleerimisala, suurendada tuumarajatise käitaja vastutust ning täiustada piisava ja õiglase hüvitise tagamise vahendeid,

ON KOKKU LEPPINUD järgmises:

Artikkel 1

Konventsioon, mida käesoleva protokolliga muudetakse, on 21. mail 1963. aastal sõlmitud tuumakahjustustega seotud tsiviilvastutuse Viini konventsioon, edaspidi „1963. aasta Viini konventsioon”.

Artikkel 2

1963. aasta Viini konventsiooni I artiklit muudetakse järgmiselt.

1. Lõike 1 punkti j muudetakse järgmiselt:

(a) alapunkti ii lõpus jäetakse välja sõna „ja”, mis lisatakse alapunkti iii lõppu;

(b) lisatakse alapunkt iv:

iv) vastavalt Rahvusvahelise Aatomienergiaagentuuri juhatajate nõukogu otsusele mis tahes muud rajatised, milles on tuumakütust või radioaktiivseid tooteid või jäätmeid.

2. Lõike 1 punkt k asendatakse järgmisega:

k) „tuumakahjustus” –

i) inimohver või isikukahju;

ii) vara hävimine või kahjustumine

ning igasugune järgnev kahju sellisel määral, nagu otsustatakse pädeva kohtu kohaldatavate õigusnormide alusel;

iii) alapunktides i või ii nimetatud kahjustest tekkiv majanduslik kahju, niivõrd kui see ei sisaldu kõnealustes alapunktides käsitletavas kahjus, kui kannatanud isikul on õigus esitada sellise kahju hüvitamiseks nõudeid;

iv) kahjustatud keskkonna taastamise meetmete kulud, välja arvatud juhul, kui kahjustused on väheolulised, eeldusel et meetmed on tegelikult võetud või neid kavatakse võtta ning et vastavad kulud ei sisaldu alapunktis ii nimetatud kahjustes;

v) sissetuleku kaotus, mis tuleneb keskkonna kasutamisega seotud otsesest majanduslikust huvist ja on põhjustatud keskkonna märkimisväärselt kahjustumisest, niivõrd kui kõnealune kahju ei sisaldu alapunktis ii nimetatud kahjus;

vi) ennetusmeetmete kulud ja sellistest meetmetest põhjustatud täiendav kahju;

vii) mis tahes muu majanduslik kahju, mida ei ole põhjustanud keskkonna kahjustumine, kui see on lubatud pädeva kohtu kohaldatavate tsiviilvastutust käsitlevate üldnormidega,

alapunktides i–v ja vii nimetatud juhtudel niivõrd, kui nimetatud kahju on põhjustatud tuumarajatises asuva kiirgusallika, tuumakütuse või radioaktiivsete toodete või jäätmete ioniseerivast kiirgusest või kõnealusest rajatisest pärineva või sellesse rajatisse transporditava tuumamaterjali ioniseerivast kiirgusest, mis on tingitud kas kõnealuse aine radioaktiivsetest omadustest või nendega koos esinevatest aine mürgisuse või plahvatusohtlikkusega seonduvatest või muudest ohtlikest omadustest.

3. Lõike 1 punkt l asendatakse järgmisega:

l) „tuumahäädnetus” – mis tahes sündmus või ühest ja samast allikast tingitud sündmuste ahel, mis põhjustab tuumakahjustusi, või üksnes ennetusmeetmete puhul tekitab raske ja otsese tuumakahjustuse ohu;

4. Lõike 1 punkti l järele lisatakse neli uut punkti: m, n, o ja p:

m) „taastamismeetmed” – mõistlikud meetmed, mille on heaks kiitnud selle riigi pädevad asutused, kus meetmeid võetakse, ja mille eesmärgiks on parandada või taastada keskkonna kahjustatud või hävinenud osi või, kui see on otstarbekohane, asendada keskkonna kõnealused osad samaväärsetega. Tuumakahjustusi kannatanud riigi õigusega määratakse kindlaks, kes on kohustatud selliseid meetmeid võtma;

n) „ennetusmeetmed” – mõistlikud meetmed, mida võtab mis tahes isik pärast tuumahäädnetuse toimumist, et vältida või minimeerida punkti k alapunktides i–v või vii nimetatud kahju, tingimusel et pädevad asutused on selle heaks kiitnud, kui see on nõutav selle riigi õigusega, kus meetmeid võeti;

o) „mõistlikud meetmed” – meetmed, mida pädev kohus peab tema poolt kohaldatavate õigusnormide alusel asjakohaseks, arvestades kõiki asjaolusid, nagu:

i) tekkinud kahjustuse olemus ja ulatus või ennetusmeetmete rakendamise korral sellise kahjustuse ohu olemus ja ulatus;

ii) meetmete tõenäoline tulemuslikkus ajal, kui neid rakendatakse, ning

iii) asjakohased teaduslikud ja tehnilised eksperditeadmised;

p) „arvestusühik” – Rahvusvahelise Valuutafondi kindlaksmääratud arvestusühik, mida ta kasutab oma toimingutes ja tehingutes.

5. Lõige 2 asendatakse järgmisega.

2. Rajatise asukohariik võib juhul, kui kaasnevate ohtude tõenäosus on väike, jätta käesoleva konventsiooni reguleerimisalast välja mis tahes tuumarajatise või tuumamaterjali väikesed kogused, tingimusel et:

- (a) tuumarajatiste puhul on sellise väljajätmise kriteeriumid kindlaks määranud Rahvusvahelise Aatomienergiaagentuuri juhatajate nõukogu ning rajatise asukohariigipoolne väljajätmine vastab nendele kriteeriumidele ning
- (b) tuumamaterjali väikeste koguste puhul on väljajäetavate koguste piirmäärad kindlaks määranud Rahvusvahelise Aatomienergiaagentuuri juhatajate nõukogu ning rajatise asukohariigipoolne väljajätmine vastab nendele piirmääradele.

Juhatajate nõukogu vaatab tuumarajatiste väljajätmise kriteeriumid ja väljajäetava tuumamaterjali väikeste koguste piirmäärad korrapäraselt läbi.

Artikkel 3

1963. aasta Viini konventsiooni I artikli järele lisatakse *I A* ja *I B* artikkel.

I A artikkel

1. Käesolevat konventsiooni kohaldatakse mis tahes paigas tekkinud tuumakahjustuse suhtes.
2. Rajatise asukohariigi õigusega võib käesoleva konventsiooni reguleerimisalast siiski välja jätta kahjustuse, mis on kantud:
 - (a) muu kui osalisriigi territooriumil või
 - (b) mis tahes merepiirkonnas, mille muu kui osalisriik on kindlaks määranud vastavalt rahvusvahelisele mereõigusele.
3. Käesoleva artikli lõike 2 kohast väljajätmist võib kohaldada üksnes sellise konventsioonis mitteosaleva riigi suhtes:
 - (a) kelle territooriumil või rahvusvahelise mereõiguse kohaselt kindlaksmääratud merepiirkonnas on õnnetuse toimumise ajal tuumarajatis ning
 - (b) kes ei võimalda õnnetuse toimumise ajal samaväärseid vastastikuseid hüvitisi.
4. Käesoleva artikli lõike 2 kohane väljajätmine ei mõjuta IX artikli lõike 2 punktis a nimetatud õigusi ning käesoleva artikli lõike 2 punkti b kohast väljajätmist ei laiendata laevale või õhusõidukile või nende pardal tekitatud kahjustustele.

I B artikkel

Käesolevat konventsiooni ei kohaldata muul kui rahu eesmärgil kasutatavate tuumarajatiste suhtes.

Artikkel 4

1963. aasta Viini konventsiooni II artiklit muudetakse järgmiselt.

1. Lõike 3 punkti a lõppu lisatakse järgmine tekst.
2. Rajatise asukohariik võib piirata konkreetse õnnetuse puhul kättesaadavaks tehtavaid riiklikke vahendeid vastavalt võimalikule erinevusele, mis võib esineda käesoleva protokolliga kindlaksmääratud summade ja V artikli lõike 1 kohaselt kindlaksmääratud summade vahel.
3. Lõike 4 lõppu lisatakse järgmine tekst.

Rajatise asukohariik võib piirata kättesaadavaks tehtavaid riiklikke vahendeid vastavalt käesoleva artikli lõike 3 punktis a sätestatule.

4. Lõige 6 asendatakse järgmisega.
6. Keegi ei ole vastutav kahju eest, mis ei ole tuumakahjustus I artikli lõike 1 punkti k tähenduses, kuid mida oleks kõnealuse punkti kohaselt olnud võimalik sellena käsitada.

Artikkel 5

1963. aasta Viini konventsiooni III artikli esimese lause järele lisatakse järgmine tekst.

Rajatise asukohariik ei pruugi seda kohustust siiski rakendada vedude suhtes, mis toimuvad tervikuna tema territooriumil.

Artikkel 6

1963. aasta Viini konventsiooni IV artiklit muudetakse järgmiselt.

1. Lõige 3 asendatakse järgmisega.
3. Käitaja ei ole käesoleva konventsiooni alusel vastutav, kui ta tõendab, et tuumakahjustus tuleneb otseselt relvastatud konfliktist, sõjategevusest, kodusõjast või mässust.
2. Lõige 5 asendatakse järgmisega.
5. Käitaja ei ole käesoleva konventsiooni alusel vastutav tuumakahjustuse eest, kui:
 - (a) tegemist on tuumarajatise enda või kõnealuse rajatise territooriumil paikneva muu olemasoleva või ehitatava tuumarajatise kahjustusega ning
 - (b) tegemist on eespool nimetatud rajatise territooriumil paikneva vara kahjustusega, mida kasutatakse või mis on ette nähtud kasutamiseks koos mis tahes selliste rajatistega.
3. Lõige 6 asendatakse järgmisega.
6. Hüvitis, mida makstakse tuumaõnnetuse ajal asjaomast tuumamaterjali sisaldanud transpordivahendile põhjustatud kahjustuse eest, ei vähenda rajatise käitaja vastutust muude kahjustuste eest, mille maksumus jääb kas allapoole 150 miljonit arvestusühikut või mis tahes

kõrgemat osalisriigi õigusega kindlaksmääratud summat või V artikli lõike 1 punkti c kohaselt kindlaksmääratud summat.

4. Lõige 7 asendatakse järgmisega.

7. Käesolev konventsioon ei mõjuta üksikisiku vastutust tuumakahjustuste eest, mille eest käitaja ei ole käesoleva konventsiooni kohaselt kooskõlas käesoleva artikli lõikega 3 või 5 vastutav ja mille on põhjustanud kõnealuse üksikisiku tegevus või tegevusetus, mille eesmärk oli kahjustuse tekitamine.

Artikkel 7

1. 1963. aasta Viini konventsiooni V artikkel asendatakse järgmisega.

1. Rajatise asukohariik võib mis tahes tuumaõnnetuse puhul käitaja vastutust piirata kas:

- (a) vähemalt 300 miljoni arvestusühikuga või
- (b) vähemalt 150 miljoni arvestusühikuga, tingimusel et kõnealune riik teeb sellest suurema summa puhul tuumakahjustuste hüvitamiseks kättesaadavaks vähemalt 300 miljoni arvestusühiku ulatuses riiklikke vahendeid, või
- (c) kuni 15 aastaks alates käesoleva protokolli jõustumisest üleminekusummaga, mis on vähemalt 100 miljonit arvestusühikut selles ajavahemikus toimunud tuumaõnnetuse kohta. 100 miljonist arvestusühikust väiksema summa võib kehtestada juhul, kui kõnealune riik teeb tuumakahjustuste hüvitamiseks kättesaadavaks riiklikke vahendeid, mille summa jääb kõnealuse väiksema summa ja 100 miljoni arvestusühiku vahele.

2. Ilma et see piiraks käesoleva artikli lõike 1 kohaldamist, võib rajatise asukohariik, võttes arvesse asjaomase tuumarajatise või tuumamaterjali olemust ja nendest tuleneva õnnetuse tõenäolisi tagajärgi, kehtestada käitaja vastutuse määraks väiksema summa, tingimusel et mitte mingil juhul ei ole selliselt kindlaksmääratud summa väiksem kui 5 miljonit arvestusühikut ning et kõnealune asukohariik teeb tuumakahjustuste hüvitamiseks kättesaadavaks kuni lõike 1 kohaselt kindlaksmääratud summa ulatuses riiklikke vahendeid.

3. Vastutava käitaja asukohariigi käesoleva artikli lõigete 1 ja 2 ning IV artikli lõike 6 kohaselt kindlaksmääratud summasid kohaldatakse mis tahes paigas, kus tuumaõnnetus toimub.

2. V artikli järele lisatakse neli uut artiklit: V A, V B, V C ja V D.

V A artikkel

- 1. Kohtu poolt seoses tuumakahjustuse hüvitamise hagidega määratud intressid ja kuluhüvitised tuleb tasuda lisaks V artiklis nimetatud summadele.
- 2. V artiklis ja IV artikli lõikes 6 nimetatud summad võib riigi vääringsusse ümber arvestada ümardatult.

VB artikkel

Iga osalisriik tagab, et kahju kannatanud isikud võivad kasutada oma õigust hüvitisele, ilma et nad peaksid selleks alatama eraldi kohtumenetluse vastavalt hüvitisteks makstavate vahendite päritolule.

VC artikkel

1. Kui pädevad kohtud on muu osalisriigi kui rajatise asukohariigi kohtud, võib V artikli lõike 1 punktide b ja c ning VII artikli lõike 1 kohaselt nõutavad riiklikud vahendid ning kohtu määratud intressid ja kuluhüvitised kättesaadavaks teha esimesena nimetatud osalisriik. Rajatise asukohariik hüvitab teisele osalisriigile kõik makstud summad. Osalisriigid lepivad kokku tagasimaksmise korras.
2. Kui pädevad kohtud on muu osalisriigi kui rajatise asukohariigi kohtud, võtab see osalisriik, kelle kohtud on pädevad, kõik vajalikud meetmed, et võimaldada rajatise asukohariigil osaleda menetluses ja võimalikku hüvitamist käsitlevate kokkulepete arutamises.

VD artikkel

1. Rahvusvahelise Aatomienergiaagentuuri peadirektor kutsub kokku osalisriikide koosoleku, et muuta V artiklis nimetatud vastutuse piiranguid, kui kolmandik osalisriikidest on väljendanud sellekohast soovi.
2. Muudatused võetakse vastu kohal viibivate ja hääletavate osalisriikide kahekolmandikulise häälteenamusega, tingimusel et hääletamisel on kohal vähemalt pooled osalisriigid.
3. Kui osalisriikide koosolekul tegutsetakse piirangute muutmise ettepaneku alusel, võetakse muu hulgas arvesse tuumaõnnetusest tuleneva kahjustuse ohtu, muudatusi rahalistes väärtustes ja kindlustusturu võimsust.
4. a) Rahvusvahelise Aatomienergiaagentuuri peadirektor esitab kõik käesoleva artikli lõike 2 kohaselt vastuvõetud muudatused kõikidele osalisriikidele heakskiitmiseks. Muudatus loetakse heakskiidetuks 18 kuu pärast alates sellest teatamisest, tingimusel et vähemalt kolmandik vähemalt kolmandik nendest riikidest, kes olid muudatuse vastuvõtmise ajal konventsiooni osalisriigid, on teatanud Rahvusvahelise Aatomienergiaagentuuri peadirektorile, et nad on muudatuse heaks kiitnud. Käesoleva lõike kohaselt vastuvõetud muudatus jõustub 12 kuu pärast alates selle heakskiitmisest nende osalisriikide suhtes, kes on selle heaks kiitnud.

b) Kui 18 kuu jooksul alates heakskiitmiseks esitamise kuupäevast ei ole muudatus punkti a kohaselt heaks kiidetud, loetakse muudatus tagasilükatuks.
5. Nende osalisriikide jaoks, kes kiidavad muudatuse heaks pärast seda, kui see on heaks kiidetud, kuid ei ole veel jõustunud, või pärast selle jõustumist vastavalt käesoleva artikli lõikele 4, jõustub muudatus 12 kuu pärast alates selle heakskiitmisest kõnealuse osalisriigi poolt.

6. Riiki, kellest saab käesoleva konventsiooni osaline pärast muudatuse jõustumist vastavalt käesoleva artikli lõikele 4, käsitatakse juhul, kui ta ei ole väljendanud muud kavatsust,
 - (a) käesoleva konventsiooni muudetud versiooni osalisena ning
 - (b) muutmata konventsiooni osalisena seoses nende osalisriikidega, kelle suhtes muudatus ei ole siduv.

Artikkel 8

1963. aasta Viini konventsiooni VI artiklit muudetakse järgmiselt.

1. Lõige 1 asendatakse järgmisega.
 - (a) Õigus saada käesoleva konventsiooni alusel hüvitist lõpeb, kui hagi ei esitata:
 - i) inimohvrite ja isikukahju korral 30 aastat pärast tuumaõnnetuse toimumist;
 - ii) muu kahjustuse korral 10 aastat pärast tuumaõnnetuse toimumist.
 - (b) Kui rajatise asukohariigi õiguse kohaselt on käitaja vastutus kaetud kindlustuse või muu finantstagatisega, sealhulgas riigi vahenditega, pikema ajavahemiku jooksul, võib pädeva kohtu kohaldatavate õigusnormidega ette näha, et käitaja käest hüvitise saamise õigus lõpeb alles pärast sellist pikemat ajavahemikku, mis ei ületa ajavahemikku, mille jooksul käitaja vastutus on kaetud rajatise asukohariigi õiguse alusel.
 - (c) Inimohvrite ja isikukahju või käesoleva lõike punkti b laiendamisest tulenevalt muu kahjustuse hüvitamise hagid, mis esitatakse 10 aastat pärast tuumaõnnetuse toimumist, ei mõjuta mingil juhul selle isiku õigust saada käesoleva konventsiooni kohaselt hüvitist, kes on esitanud käitaja vastu hagi enne kõnealuse ajavahemiku möödumist.
2. Lõige 2 jäetakse välja.
3. Lõige 3 asendatakse järgmisega.

3. Õigus saada käesoleva konventsiooni alusel hüvitist aegub või lõpeb, vastavalt pädeva kohtu kohaldatavatele õigusnormidele, kui hagi ei esitata kolme aasta jooksul alates kuupäevast, mil kahju kannatanud isik sai teada või oleks pidanud saama teada kahjustusest ja kahjustuse eest vastutavast käitajast, tingimusel et käesoleva artikli lõike 1 punktide a ja b kohaselt kindlaksmääratud ajavahemikke ei ole ületatud.

Artikkel 9

VII artiklit muudetakse järgmiselt.

1. Lõikes 1 lisatakse lõike lõppu järgmised kaks lauset ja muudetud lõikest saab kõnealuse lõike punkt a.

Kui käitaja vastutus ei ole piiratud, võib rajatise asukohariik kehtestada vastutava käitaja rahalise tagatise piirmäära, tingimusel et see ei ole väiksem kui 300 arvestusühikut. Rajatise asukohariik tagab käitaja vastu esitatud tuumakahjustuse hüvitamise nõuete tasumise, kui rahaline tagatis ei ole selliste nõuete rahuldamiseks piisav, kuid mitte rohkem kui käesoleva lõike kohaselt antava rahalise tagatise summa ulatuses.

2. Lõikele 1 lisatakse punkt b.

b) Kui käitaja vastutus ei ole piiratud, võib rajatise asukohariik, ilma et see piiraks käesoleva lõike punkti a kohaldamist ja võttes arvesse asjaomase tuumarajatise või tuumamaterjali olemust ja nendest tuleneva õnnetuse tõenäolisi tagajärgi, määrata käitajale väiksema rahalise tagatise, tingimusel et selliselt kindlaksmääratud summa on igal juhul vähemalt 5 miljonit arvestusühikut ning et kõnealune asukohariik tagab käitaja vastu esitatud tuumakahjustuste hüvitamise nõuete tasumise kuni käesoleva lõike punkti a kohase piirmäärani, kui kindlustuskate või rahaline tagatis ei ole selliste nõuete rahuldamiseks piisav.

3. Lõikes 3 lisatakse sõnade „käesoleva artikli” järel sõnad „või V artikli lõike 1 punktide b ja c”.

Artikkel 10

1963. aasta Viini konventsiooni VIII artiklit muudetakse järgmiselt.

1. VIII artikli tekstist saab kõnealuse artikli lõige 1.

2. Lisatakse lõige 2.

2. Kui käitaja vastu esitatud nõuete puhul käesoleva konventsiooni alusel hüvitatav kahjustus ületab või ületab tõenäoliselt V artikli lõike 1 kohaselt kättesaadavaks tehtavat maksimumsummat, eelistatakse hüvitise andmisel inimohvrite või isikukahjuga seotud nõudeid, kui VI artikli lõike 1 punkti c eeskirja kohaldamisest ei tulene teisiti.

Artikkel 11

1963. aasta Viini konventsiooni X artiklis lisatakse artikli lõppu uus lause.

Käesolevas artiklis sätestatud nõudeõigust võib laiendada ka rajatise asukohariigile, kui see on teinud kättesaadavaks käesoleva konventsiooni kohased riiklikud vahendid.

Artikkel 12

1963. aasta Viini konventsiooni XI artiklit muudetakse järgmiselt.

1. Lisatakse lõige 1a.

1a. Kui tuumaõnnetus toimub osalisriigi majandusvööndis või kui osalisriigil puudub selline vöönd, siis piirkonnas, mis ei ületa majandusvööndi piire, on käesoleva konventsiooni kohaldamisel ainult selle osalisriigi kohtud pädevad käsitlema hagisid, mis on seotud selle tuumaõnnetuse põhjustatud tuumakahjustustega. Eelmist lauset kohaldatakse, kui osalisriik ei ole teatanud hoiulevõtjale sellisest piirkonnast enne tuumaõnnetuse toimumist. Käesolevat lõiget ei tõlgendata viisil, mis võimaldab kasutada pädevust viisil, mis on vastuolus

rahvusvahelise mereõigusega, sealhulgas Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni mereõiguse konventsiooniga.

2. Lõige 2 asendatakse järgmisega.

2. Kui tuumaõnnetus ei toimu osalisriigi territooriumil või lõike 1a kohaselt teatatud piirkonnas või kui tuumaõnnetuse toimumise kohta ei ole võimalik kindlalt kindlaks määrata, on hagisid pädevad käsitlema vastutava käitaja rajatise asukohariigi kohtud.

3. Lõikes 3 lisatakse esimeses reas ja punktis b numbri 1 järele 1a.

4. Lisatakse lõige 4.

4. Osalisriik, kelle kohtud on pädevad, tagab, et ühe tuumaõnnetuse käsitlemiseks on pädev ainult üks kohus.

Artikkel 13

XI artikli järele lisatakse *XI A artikkel*.

XI A artikkel

Osalisriik, kelle kohtud on pädevad, tagab, et tuumakahjustuse hüvitamise hagide puhul:

- (a) võib mis tahes riik esitada hagi selliste isikute eest, kes on kannatanud tuumakahjustuse tõttu ja kes on kõnealuse riigi kodanikud või kelle alaline asu- või elukoht on kõnealuse riigi territooriumil ja kes on andnud selleks nõusoleku, ning
- (b) võib iga isik esitada hagi oma käesolevast konventsioonist tulenevate õiguste kasutamiseks, mis on saadud õiguste ülemineku või loovutamise tulemusena.

Artikkel 14

1963. aasta Viini konventsiooni XII artikkel asendatakse järgmisega.

XII artikkel

- 1. Osalisriigi pädeva kohtu otsust, mis ei kuulu enam tavapärasele läbivaatamisele, tunnustatakse, välja arvatud juhul, kui:
 - (a) kohtuotsus saavutati pettuse teel;
 - (b) osapoolle, kelle suhtes kohtuotsus tehti, ei antud õiglast võimalust oma väiteid kaitsta, või
 - (c) kui kohtuotsus on vastuolus selle osalisriigi avaliku korraga, mille territooriumil kohtuotsuse tunnustamist taotletakse, või kui see ei vasta õigusemõistmise põhinormidele.

2. Kohtuotsust, mida tunnustatakse käesoleva artikli lõike 1 alusel, tuleb juhul, kui see on esitatud täitmiseks kooskõlas selle osalisriigi õigusega nõutavate formaalsustega, kus täitmist taotletakse, täita nii, nagu see oleks kõnealuse osalisriigi kohtu otsus. Selle nõude sisu, mille kohta kohtuotsus tehti, ei kuulu edasisele menetlemisele.

Artikkel 15

1963. aasta Viini konventsiooni XIII artiklit muudetakse järgmiselt.

1. XIII artikli tekstist saab kõnealuse artikli lõige 1.
2. Lisatakse lõige 2.
2. Kui tuumakahjustuse hüvitis ületab 150 miljonit arvestusühikut, võib rajatise asukohariigi õigus, ilma et see piiraks käesoleva artikli lõike 1 kohaldamist, kõrvale kalduda käesoleva konventsiooni sätetest seoses tuumakahjustusega, mis on tekkinud sellise teise riigi territooriumil või rahvusvahelise mereõiguse kohaselt kindlaksmääratud merepiirkonnas, kellel on õnnetuse toimumise ajal sellisel territooriumil tuumarajatis, kui kõnealune riik ei võimalda samaväärseid vastastikuseid hüvitisi.

Artikkel 16

1963. aasta Viini konventsiooni XVIII artikkel asendatakse järgmisega.

Käesolev konventsioon ei mõjuta osalisriigi rahvusvahelise õiguse üldnormide kohaseid õigusi ja kohustusi.

Artikkel 17

1963. aasta Viini konventsiooni XX artikli järele lisatakse *XX A artikkel*.

XX A artikkel

1. Osalisriikide vahel seoses käesoleva konventsiooni tõlgendamise ja kohaldamisega toimuvate vaidluste korral konsulteerivad vaidlusosalised üksteisega, et lahendada vaidlus läbirääkimiste teel või muul neile vastuvõetaval vaidluste lahendamise rahumeelsel viisil.
2. Kui käesoleva artikli lõikes 1 nimetatud vaidlust ei suudeta lahendada kuue kuu jooksul pärast taotluse esitamist käesoleva artikli lõike 1 kohaseks konsultatsiooniks, esitatakse vaidlus kummagi vaidlusosalise taotlusel vahekohtusse või Rahvusvahelisele Kohtule otsuse tegemiseks. Kui vaidlus on esitatud vahekohtule ja vaidlusosalised ei ole kuue kuu jooksul taotluse esitamise kuupäevast suutnud vahekohtumenetluse korraldamise suhtes kokku leppida, võib kumbki vaidlusosaline esitada taotluse Rahvusvahelise Kohtu presidendile või ÜRO peasekretärile ühe või mitme vahekohtuniku määramiseks. Kui vaidlusosalised esitavad üksteisega vastuolus olevaid taotlusi, eelistatakse Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni peasekretärile esitatud taotlust.

3. Riik võib käesolevat konventsiooni ratifitseerides või heaks kiites või sellega ühinedes teha avalduse, et ta ei pea üht või mõlemat käesoleva artikli lõikes 2 sätestatud vaidluste lahendamise korda enda suhtes siduvaks. Käesoleva artikli lõikes 2 sätestatud vaidluste lahendamise kord ei ole teistele osalisriikidele siduv seoses osalisriigiga, kes on esitanud sellise avalduse.
4. Osalisriik, kes on esitanud käesoleva artikli lõike 3 kohase avalduse, võib selle igal ajal tagasi võtta, teatades sellest hoiulevõtjale.

Artikkel 18

1. 1963. aasta Viini konventsiooni XX–XXV artikkel, XXVI artikli lõiked 2, 3 ja lõike number 1 ning XXVII–XXIX artikkel jäetakse välja.
2. 1963. aasta Viini konventsiooni ja käesolevat protokolli loetakse ja tõlgendatakse käesoleva protokolli osaliste vahel koos ühtse tekstina, millele võib viidata kui 1997. aasta tuumakahjustustega seotud tsiviilvastutuse Viini konventsioonile.

Artikkel 19

1. Riigile, kes on käesoleva protokolli osaline, kuid mitte 1963. aasta Viini konventsiooni osaline, on käesoleva protokolliga muudetud konventsiooni sätted siduvad teiste protokolli osalisriikide suhtes ning kui kõnealune riik ei ole artiklis 20 nimetatud kirja hoiuleandmisel väljendanud muud kavatsust, on talle siduv ka 1963. aasta Viini konventsioon riikide suhtes, kes on ainult selle konventsiooni osalised.
2. Käesolev protokoll ei mõjuta sellise riigi kohustusi, kes on nii 1963. aasta Viini konventsiooni kui ka käesoleva protokolli osaline, seoses riigiga, kes on 1963. aasta Viini konventsiooni, kuid mitte käesoleva protokolli osaline.

Artikkel 20

1. Käesolev protokoll on avatud kõikidele riikidele allakirjutamiseks Rahvusvahelise Aatomienergiaagentuuri peakorteris Viinis alates 29. septembrist 1997 kuni selle jõustumiseni.
2. Käesolevale protokollile allakirjutanud riigid peavad selle ratifitseerima või heaks kiitma.
3. Pärast protokolli jõustumist võivad kõik riigid, kes ei ole protokollile alla kirjutanud, sellega ühineda.
4. Ratifitseerimis-, heakskiitmis- või ühinemiskirjad antakse hoiule Rahvusvahelise Aatomienergiaagentuuri peadirektorile, kes on käesoleva protokolli hoiulevõtja.

Artikkel 21

1. Käesolev protokoll jõustub kolm kuud pärast viienda ratifitseerimis- või heakskiitmiskirja hoiuleandmise kuupäeva.

2. Iga riigi suhtes, kes käesoleva protokolli ratifitseerib, heaks kiidab või sellega ühineb pärast viienda ratifitseerimis-, vastuvõtmis- või heakskiitmiskirja hoiuleandmist, jõustub käesolev protokoll kolm kuud pärast seda, kui kõnealune riik on asjaomase kirja hoiule andnud.

Artikkel 22

1. Iga osalisriik võib käesoleva protokolli denonsseerida, teatades sellest kirjalikult hoiulevõtjale.
2. Denonsseerimine jõustub ühe aasta möödumisel kuupäevast, mil hoiulevõtja on nimetatud teate kätte saanud.
3. Kui üks käesoleva protokolli osalisriikidest denonsseerib 1963. aasta Viini konventsiooni selle XXVI artikli kohaselt, ei tõlgendata seda käesoleva protokolliga muudetud 1963. aasta Viini konventsiooni denonsseerimisena.
4. Olenemata käesoleva protokolli denonsseerimisest osalisriigi poolt vastavalt käesolevale artiklile, jätkatakse käesoleva protokolli sätete kohaldamist mis tahes tuumakahjustuse suhtes, mille on põhjustanud tuumaõnnetus, mis toimus enne denonsseerimise jõustumist.

Artikkel 23

Hoiulevõtja teatab osalisriikidele ju muudele riikidele viivitamata:

- (a) igast käesolevale protokollile allakirjutamisest;
- (b) igast ratifitseerimis-, heakskiitmis- või ühinemiskirja hoiulevõtmisest;
- (c) käesoleva protokolli jõustumisest;
- (d) igast XI artikli lõike 1a kohaselt saadud teatest;
- (e) taotlusest kutsuda vastavalt XXVI artiklile kokku 1963. aasta Viini konventsiooni läbivaatamiskonverents ja vastavalt käesoleva protokolliga muudetud 1963. aasta Viini konventsiooni V D artiklile osalisriikide koosolek;
- (f) artikli 22 kohaselt saadud denonsseerimisteadetest ja muudest käesoleva protokolliga seotud olulistest teadetest.

Artikkel 24

1. Käesoleva protokolli originaal, mille araabia-, hispaania-, hiina-, inglise-, prantsus- ja venekeelne tekst on võrdselt autentsed, antakse hoiule hoiulevõtjale.
2. Rahvusvaheline Aatomienergiaagentuur koostab käesoleva protokolliga muudetud 1963. aasta Viini konventsiooni konsolideeritud teksti araabia, hispaania, hiina, inglise, prantsuse ja vene keeles, nagu on ette nähtud käesoleva protokolli lisas.

3. Hoiulevõtja edastab kõikidele riikidele käesoleva protokollis tõestatud koopia ja käesoleva protokolliga muudetud 1963. aasta Viini konventsiooni konsolideeritud teksti.

SELLE KINNITUSEKS on täievolilised esindajad käesolevale protokollile alla kirjutanud.

Koostatud Viinis kaheteistkümnendal septembril tuhande üheksasaja üheksakümne seitsmendal aastal.